

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Кафедра цивільно-правових дисциплін і трудового права
імені професора О.І.Процевського

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Заборона дискримінації та забезпечення юридичної рівності

(назва навчальної дисципліни)

рівня вищої освіти третій (освітньо-науковий) рівень

(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 08 Право

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 081 Право

(код і назва спеціальності)

освітня програма 081 Право

(шифр і назва)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна / вечірня форма навчання	заочна форма навчання
Мова викладання Українська		2019-2023	2019-2023
Кількість кредитів –4	Галузь знань <u>08 Право</u> (шифр і назва)	Вид дисципліни (обов'язкова / вибіркова)	
	~~081 Право~~ ~~Спеціальність~~		
Модулів –3	Освітня програма 081 Право <hr/> (шифр і назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів –3		2023-2024	
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		5-6	5-6
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –2 самостійної роботи здобувача –4	Рівень вищої освіти: <u>третій (освітньо-науковий) рівень</u>	Лекції	
		<u>16</u> год.	6
		Практичні, семінарські	
		<u>24</u> год	10
		Лабораторні	
		год	
		Самостійна робота	
		80 год	104
Індивідуальні завдання:			
0 год.			
Вид контролю:			
іспит (залік)		іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни *«Заборона дискримінації та забезпечення юридичної рівності»* є: поглиблення теоретичних знань та формування у здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» предметних компетентностей, системи знань, вмінь та навичок в сфері правничих досліджень щодо забезпечення принципу юридичної рівності, заборони дискримінації, гарантування прав й утвердження її рівності у сфері праці, надання цілісного уявлення про наукову концепцію недискримінації як засадничу цінність і правовий стандарт сучасного суспільства й юридичної науки й практично значущу категорію, забезпечену правовим захистом.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

1. Отримання знань щодо теоретичних досліджень щодо забезпечення прав, основних доктрин і принципів у сфері забезпечення юридичної рівності у сфері праці, наукового опанування змістовних та інституціональних аспектів функціонування відповідних механізмів в трудових відносинах.
2. Вивчення міжнародних стандартів для розкриття змісту принципу юридичної рівності у сфері праці в контексті наукових досліджень. Використовувати універсальні та регіональні стандарти гарантування недискримінації та забезпечення юридичної рівності в сфері праці у змісті наукових досліджень.
3. Застосування дослідницького підходу до вивчення національного правового механізму гарантування недискримінації та забезпечення юридичної рівності в сфері праці.
4. Формування навичок щодо наукового аналізу практичних справ в сфері забезпечення захисту прав працівників. Застосовувати дослідницькі навички на прикладах судових справ з огляду на розуміння принципу юридичної рівності та недискримінації у сфері праці.
5. Продукування власних обґрунтованих думок з питань заборони дискримінації та забезпечення юридичної рівності, що формуються внаслідок отриманих теоретичних знань на практичних навичок.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньої програми формуються програмні компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати комплексні наукові проблеми у галузі права, формувати концептуальні та методологічні знання у сфері юридичної науки, впроваджувати і примножувати загальнолюдські правові цінності, навчати правовим доктринам та принципам, на яких базується право, його тлумачення та особливості застосування.

ЗК 3. Здатність визначати світоглядні, методологічні та соціокультурні основи наукових досліджень.

ЗК 7. Здатність дотримуватись академічної етики та академічної доброчесності.

ФК 2. Здатність визначати здобутки різних типів юридичних наукових шкіл та правових доктрин.

ФК 3. Здатність визначати та розв'язувати актуальні проблеми сучасної юридичної науки за напрямом дослідження.

ФК 4. Здатність оцінювати та аналізувати правові явища та правовідносини на дослідницькому рівні.

ФК 5. Здатність виявляти проблеми правового регулювання суспільних відносин та пропонувати шляхи їх вирішення.

ФК 6. Здатність визначати та оцінювати стан гармонізації законодавства Європейського Союзу та України на дослідницькому рівні.

ФК 7. Здатність розуміти та впроваджувати у дослідницьку та педагогічну діяльність

принцип заборони дискримінації та забезпечення юридичної рівності.

ФК 8. Здатність виявляти та критично оцінювати наукові та законодавчі колізії, що не відповідають реаліям правової дійсності.

3. Передумови вивчення дисципліни

Світоглядні, методологічні та соціокультурні основи наукових досліджень, Академічно і професійно-орієнтоване спілкування, Філософія, Проблеми соціального регулювання суспільних відносин, Гармонізація законодавства ЄС та України, науково-викладацька практика.

4. Результати навчання за дисципліною

У результаті опанування змісту навчальної дисципліни здобувачі мають досягнути таких програмових результатів навчання:

ПРН 1. Знати та розуміти основні юридичні школи, провідні класичні і сучасні доктрини, тенденції подальшого розвитку юридичної науки.

ПРН 2. Знати нормативно-правові акти та юридичну практику за напрямом наукового дослідження.

ПРН 4. Знати специфіку та методи професійної діяльності викладача закладу вищої освіти.

ПРН 7. Використовувати сучасні наукові, нормативно-правові та інші інформаційні джерела для оцінки стану вивченості об'єкта досліджень і актуальності наукової проблеми.

ПРН 8. Визначати відповідність та взаємозв'язок національного законодавства й вітчизняної науки до правових стандартів і академічної доктрини Європейського Союзу.

ПРН 11. Здійснювати вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, здобувачами, науковою спільнотою, суспільством в цілому.

ПРН 12. Визначати свої права і обов'язки як громадянина України, члена громадянського суспільства та наукового співтовариства.

ПРН 13. Діяти в академічному середовищі, дотримуючись принципів професійної етики та академічної доброчесності.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Вступ до наукових досліджень у сфері заборони дискримінації та забезпечення юридичної рівності

Тема 1.1. Історичні передумови заборони дискримінації та забезпечення юридичної рівності

Соціально-політичний рух за права та його роль у забороні дискримінації та забезпеченні юридичної рівності. Становлення трудового законодавства.

Тема 1.2. Визначення дискримінації

Дискримінація: загальне поняття та види. Дискримінація де-юре і де-факто. Проблематика множинної дискримінації: підходи до розуміння та кваліфікації. Вітчизняні не юридичні (філософські соціологічні, психологічні тощо), дослідження у сфері недопущення дискримінації.

Модуль 2. Юридичні дослідження заборони дискримінації та забезпечення юридичної рівності у світлі міжнародних стандартів та національного законодавства

Тема 2.1. Міжнародні стандарти у сфері юридичної рівності та заборони дискримінації

Пріоритет прав людини. Рівність громадян перед законом. Рівність незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними ознаками тощо. Юридичні дослідження міжнародних стандартів у сфері юридичної рівності та заборони дискримінації.

Тема 2.2. Правова регламентація заборони дискримінації та забезпечення юридичної рівності

Нормативно-правові акти у сфері заборони дискримінації та забезпечення юридичної рівності. Правова експертиза.

Модуль 3. Юридичні дослідження заборони дискримінації та забезпечення рівності у сфері праці

Тема 3.1. Юридичні дослідження законодавчого регулювання недискримінації та забезпечення рівності у сфері праці

Конституція України. Кодекс законів про працю України. Закон України «Про відпустки». Юридичні гарантії при укладанні, зміні та припиненні трудового договору.

Тема 3.2. Дослідження наукою трудового права заборони дискримінації та забезпечення гендерної рівності у сфері праці

Дослідження наукою трудового права забезпечення рівності прав працівників як принципу трудового права. Дослідження наукою трудового права недопущення дискримінації у сфері праці як принципу трудового права. Дослідження наукою трудового права конституційних засад гендерної рівності в Україні. Дослідження наукою трудового права правового регулювання недопущення дискримінації у сфері праці за трудовим законодавством України. Дослідження наукою трудового права заборони дискримінації у сфері праці.

6. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1						Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Вступ до наукових досліджень у сфері заборони дискримінації та забезпечення юридичної рівності						Змістовий модуль 1. Вступ до наукових досліджень у сфері заборони дискримінації та забезпечення юридичної рівності						
Тема 1.1 Історичні передумови заборони дискримінації та забезпечення юридичної рівності	16	2	4			10	14	1	1			12
Тема 1.2 Визначення дискримінації	16	2	4			10	14	1	1			12
Разом за змістовим модулем 1	32	4	8			20	28	2	2			24
Змістовий модуль 2. Юридичні дослідження заборони дискримінації та забезпечення юридичної рівності у світлі міжнародних стандартів та національного законодавства						Змістовий модуль 2. Юридичні дослідження заборони дискримінації та забезпечення юридичної рівності у світлі міжнародних стандартів та національного законодавства						
Тема 2.1 Міжнародні стандарти у сфері юридичної рівності та заборони дискримінації	22	3	4			15	23	1	2			20
Тема 2.2 Правова регламентація заборони дискримінації та забезпечення юридичної рівності	22	3	4			15	23	1	2			20
Разом за змістовим модулем 2	44	6	8			30	46	2	4			40
Змістовий модуль 3. Юридичні дослідження заборони дискримінації та забезпечення рівності у сфері праці						Змістовий модуль 3. Юридичні дослідження заборони дискримінації та забезпечення рівності у сфері праці						

Тема 3.1 Юридичн і дослідже ння законода вчого регулюва ння недискри мінації та забезпече ння рівності у сфері праці	22	3	4			15	23	1	2			20
Тема 3.2 Дослідже ння наукою трудовог о права заборони дискримі нації та забезпече ння гендерної рівності у сфері праці	22	3	4			15	23	1	2			20
Разом за змістовим модулем 3	44	6	8			30	46	2	4			40

7. Теми лабораторних занять

<i>№ п/п</i>	<i>Назва теми</i>	<i>Години</i>	<i>Кількість балів</i>
1.			
2.			
3.			
	<i>Разом</i>		<i>Максимальна кількість балів –</i>

8. Самостійна робота

<i>№ п/п</i>	<i>Опис завдання</i>	<i>Час для виконання (год.)</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
1.	Проходження курсу з неформальної освіти на платформі «Прометеус» Жінки та чоловіки: гендер для всіх https://courses.prometheus.org.ua/courses/IRF/101/2015_T2/about	30/ 35	Надання сертифікату про проходження курсу неформальної освіти
2.	Проходження курсу з неформальної освіти на платформі «Прометеус» «Культура толерантності: як побудувати суспільство, комфортне для всіх» https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+TOL101+2020_T3/about	30/35	Надання сертифікату про проходження курсу неформальної освіти
3.	Написання доповіді за своєю запропонованою темою в межах тематики модуля 2, 3	10/17	Вивчення методики та методології написання тез доповідей. Обрання актуальної теми тез доповідей. Повнота розкриття досліджуваної теми у тезах доповіді. Публікації тез доповідей.
	<i>Разом</i>	80/104	<i>Максимальна кількість балів –25</i>

9. Контроль навчальних досягнень

9.1 Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів

	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль2		Модуль3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій							
Відвідування семінарських занять							
Відвідування практичних занять							
Робота на семінарському занятті							
Робота на практичному занятті	20	1	5	1	7	1	8
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)							
Виконання завдань для самостійної роботи	25	1	5	1	10	1	10
Виконання модульної роботи	15	1	5	1	5	1	5
Виконання ІНДЗ							
Р а з о м							
Максимальна кількість балів							60

9.2 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Тривалість проведення: 20 хвилин у межах практичного заняття у формі усної співбесіди з тематики модуля.
Максимальна кількість балів: 5 балів

—

9.3 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Залік / Екзамен

Форма проведення: письмова / усна / комбінована.

Тривалість проведення: 2 _____ години

Максимальна кількість балів: _____
40 балів.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Історичні передумови заборони дискримінації та забезпечення юридичної рівності
2. Соціально-політичний рух за права та його роль у забороні дискримінації та забезпеченні юридичної рівності. Становлення трудового законодавства.
3. Дискримінація: загальне поняття та види.
4. Трактуння поняття «дискримінація» у практиці Європейського суду з прав людини.
5. Принцип недискримінації у праві Ради Європи.
6. Захист від дискримінації як фундаментальне право людини.
7. Дискримінація де-юре і де-факто.
8. Проблематика множинної дискримінації: підходи до розуміння та кваліфікації.
9. Пряма й опосередкована дискримінація.
10. Позитива й негативна дискримінація.
11. Причини юридичної нерівності та дискримінації.
12. Вітчизняні не юридичні (філософські соціологічні, психологічні тощо), дослідження у сфері недопущення дискримінації.
13. Пріоритет прав людини.
14. Рівність громадян перед законом.
15. Рівність незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними ознаками тощо.
16. Співвідношення принципу недискримінації та рівності у праві.
17. Юридичні дослідження міжнародних стандартів у сфері юридичної рівності та заборони дискримінації.
18. Нормативно-правові акти у сфері недискримінації та забезпечення юридичної рівності.
19. Характеристика реалізації заборони дискримінації у правотворчій, правозастосовній, правотлумачній і правореалізаційній діяльності.
20. Правова експертиза.
21. Юридичні дослідження законодавчого регулювання недискримінації та забезпечення рівності у сфері праці.
22. Конституція України. Кодекс законів про працю України. Закон України «Про відпустки»
23. Юридичні гарантії при укладанні, зміні та припиненні трудового договору
24. Дослідження наукою трудового права забезпечення рівності прав працівників як принципу трудового права.
25. Дослідження наукою трудового права недопущення дискримінації у сфері праці як принципу трудового права.
26. Дослідження наукою трудового права конституційних засад гендерної рівності в Україні.
27. Дослідження наукою трудового права правового регулювання недопущення дискримінації у сфері праці за трудовим законодавством України.
28. Дослідження наукою трудового права заборони дискримінації у сфері праці.

Шкала відповідності оцінок

Шкала оцінювання здобувачів за системою ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок

C	74 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 73 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень балів знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

10.Методичне забезпечення

Навчальна програма навчальної дисципліни «Заборона дискримінації та забезпечення юридичної рівності», навчальна робоча програма навчальної дисципліни «Заборона дискримінації та забезпечення юридичної рівності», Силабус курсу «Заборона дискримінації та забезпечення юридичної рівності».

Рекомендовані джерела

Базова

Амелічева Л.П. Теоретичні та аксіологічні засади правового регулювання гідної праці в сучасних умовах державотворення: монографія. Вінниця: ТОВ «Твори», 2020. 360 с.

2. Коваленко О.О. Свобода волі працівника і роботодавця та її вплив на укладання, зміну та припинення трудового договору: монографія. Х.: ХНАДУ, 2015. 348 с.

3. Наливайко Л.Р. Степаненко К.В. Міжнародно-правові стандарти прав людини: навч. посібник / Л. Р. Наливайко, К. В. Степаненко. Дніпро: ДДУВС, 2019. 184 с. URL: http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/3716/1/%D0%9C%D0%9F%D0%A1%D0%9F%D0%9B_%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87.%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_05.06.19.pdf

4. О.І. Процевський. Вибрані твори/ упоряд.: В.О. Процевський, Р.І. Шабанов, О.О. Коваленко. Х.: ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, 2018. 260 с.

5. Шабанов Р.І. Концептуальні засади соціального захисту від безробіття/ Р.І. Шабанов: Монографія, Х.:ХНАДУ, 2015. 360 с.

Допоміжна

6. Hilary Charlesworth. The Women Question in International Law. Asian Journal of International Law, 2011, 1, pp. 33-38.

7. Hilary Charlesworth. The Women Question in International Law. Asian Journal of International Law, 2011, 1, pp. 33-38.

8. Kovalenko E., Galia I. Chanysheva, Roman I. Shabanov Environmental Problem of Dirt Accumulation in Ukraine and its Impact on Labor Relations in the Sphere of Protection of Labor. Ekoloji, 2019, Issue 107, Pages: 6001-6005, Article No: e107588.

9. Kovalenko O., Basiuk L., Shabanov R., Shulga I., Dobroskok I., Peretyaga L. [The Main Aspects of Ukrainian Teaching Staff Mobility As Integration Process In The Global Labor Market](#) Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensională. 2019/ 11. Issue 2. 282-295.

10. Moskalenko O., Novikov D. The Level of Scope and Content of Teaching Gender-related Issues at Training Lawyers in Ukrainian. *Journal of Advanced Research in Dynamical and Control Systems*. Vol. 12. 07-Special Issue. P. 390-396
11. Moskalenko O., Novikov D. The Level of Scope and Content of Teaching Gender-related Issues at Training Lawyers in Ukrainian. *Journal of Advanced Research in Dynamical and Control Systems*. Vol. 12. 07-Special Issue. P. 390-396
12. Olena Y. Kostiuchenko, Olha V. Hots-Yakovlieva, Julia O. Sayenko. Gender inequality in healthcare in terms of employment and remuneration: legal means of overcoming the problem. *Wiadomości Lekarskie*. 2020. Vol. LXXIII, Is. 12. Part. 2. P. 2780-2784.
13. Olena Y. Kostiuchenko, Olha V. Hots-Yakovlieva, Julia O. Sayenko. Gender inequality in healthcare in terms of employment and remuneration: legal means of overcoming the problem. *Wiadomości Lekarskie*. 2020. Vol. LXXIII, Is. 12. Part. 2. P. 2780-2784.
14. Rosemary Hunter, ed. *Rethinking Equality Projects in Law: Feminist Challenges*. Onati International Series in Law & Society. Hart Publishing, Oxford, 2008. 204 p.
15. Rosemary Hunter, ed. *Rethinking Equality Projects in Law: Feminist Challenges*. Onati International Series in Law & Society. Hart Publishing, Oxford, 2008. 204 p.
16. Аніщук Н. В. Правові засоби викорінення гендерного насильства в Україні: історико-теоретичний аналіз : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук за спеціальністю 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень. Одеса, 2008. 43 с.
17. Боброва Ю.Ю. Гендерний аспект суддівської діяльності (теоретико-правовий вимір). : Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Приватний вищий навчальний заклад «Університет Короля Данила», Івано-Франківськ, 2020. 497 с.
18. Гендерна дискримінація: ідентифікації та механізм надання правової допомоги : методичні рекомендації / Л. Денисенко, Х. Кіт, Г. Федькович. ЮрФем, Координаційний центр з надання правової допомоги, 2019. 96 с.
19. Гендерні дослідження, проект «Донбаські студії» / Фонд ІЗОЛЯЦІЯ. Платформа культурних ініціатив; Представництво Фонду імені Генріха Бюлля. Київ, 2015. 228 с.
20. Грибовська А. А. Конституційні засади гендерної рівності в Україні. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. : Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, Міністерство освіти і науки України, Харків, 2019. 259 с.
21. Декларация относительно целей и задач Международной Организации Труда. Міжнародна організація праці: Декларация, Міжнародний документ від 10.05.1944. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_328
22. Добош З. А. Гендерна рівність і тендерна дискримінація у сфері трудових відносин. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. Вип. 7. С. 190-193.
23. Європейська соціальна хартія (переглянута). Рада Європи: Хартія, Міжнародний документ від 03.05.1996р. № ETS N 163. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_062.
24. Жернаков В. Поняття примусової праці за законодавством України. *Право України*. 1997. №10. С.35-39. С. 43.
25. Загальна декларація прав людини. ООН: Міжнародний документ від 10.12.1948 р. URL http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
26. Іоннікова І. А. Міжнародні стандарти праці у сфері звільнень з ініціативи роботодавця. Актуальні проблеми політики. О., 2002. Вип. 13/14. С. 685–689.
27. Коваленко О. О., Шабанов Р. І. Дискримінація чи єдність та диференціація правового регулювання трудових відносин: що нівелюється МОЗ на шляху досягнення гендерної рівності в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. Вип. 6. С. 128-135.
28. Коваленко О.О. Міжнародні та європейські стандарти права на працю: правові проблеми державного визнання та дотримання в Україні. *Організаційно-правові аспекти публічного управління в Україні*. Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м.Полтава, 23 квітня 2019 р.) Полтава: ПолтНТУ, 2019. С.231-233.
29. Коваленко О.О. Щодо імплементації міжнародних та європейських стандартів права на працю до права України. *Тенденції розвитку науки трудового права та права соціального забезпечення: тези доповідей учасників міжнародної науково-практичної конференції* (Київ. 20 квітня 2018 р.) / за ред. д.ю.н., проф. М. І. Іншина, к.ю.н. І. С. Сахарук. Київ, 2018. 200 с. С.82-85.

30. Кодекс законів про працю України. Верховна Рада УРСР: Кодекс України; Закон від 10.12.1971 № 322-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/322-08/page>.
31. Конвенція про дискримінацію в галузі праці та занять. Міжнародна організація праці; Конвенція, Міжнародний документ від 25.06.1958 № 111. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_161.
32. Конвенція про захист прав людини та основних свобод. Рада Європи: Конвенція, Міжнародний документ від 04.11.1950р. *Юридичний вісник України*. 2005. №48.
33. Конвенція про основні цілі та норми соціальної політики: Міжнародна організація праці; Конвенція, Міжнародний документ від 22.06.1962 № 117. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_016.
34. Конвенція про примусову чи обов'язкову працю: Міжнародна організація праці; Конвенція, Міжнародний документ від 28.06.1930 № 29. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_136.
35. Конвенція про припинення трудових відносин з ініціативи роботодавця. Міжнародна організація праці; Конвенція, Міжнародний документ від 22.06.1982 № 158. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/993_005.
36. Конвенція про рівне ставлення й рівні можливості для трудящих чоловіків і жінок: трудящі із сімейними обов'язками: Міжнародна організація праці; Конвенція, Міжнародний документ від 23.06.1981 № 156. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/993_010.
37. Конвенція про скасування примусової праці: Міжнародна організація праці; Конвенція, Міжнародний документ від 25.06.1957 № 105. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_013.
38. Конституція України. Верховна Рада України: Конституція; Закон від 28.06.1996 р. №254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
39. Коренев А. О. Забезпечення рівності прав працівників як принцип трудового права: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05 / Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. Луганськ, 2012. 210 с.
40. Костюк В. Міжнародні акти як джерело трудового права. *Право України*. 1999. №11.
41. Кушнір Н. В. Теоретичні засади реалізації гендерної рівності у трудовому праві України : дис. ... д-ра філос.: 12.00.05, 081; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 208 с.
42. Марценюк Т. Гендерна рівність і недискримінація: посібник для експертів і експерток аналітичних центрів. Київ, 2014. 65 с.
43. Марценюк Т. Інтеграція тендерної складової в аналітичні матеріали. Київ : МФ «Відродження», 2019. 28 с.
44. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права. ООН : Міжнародний документ від 16.12.1966 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_042.
45. Надання правової допомоги жінкам із вразливих груп: особливості роботи та алгоритм дій : методичні рекомендації / Х. Кіт, О. Гузь, О. Зайцева, С. Белай. ЮрФем, Координаційний центр з надання правової допомоги, 2019. 56 с.
46. Новіков Д. О. Гендерна проблематика в освітніх програмах закладів вищої юридичної освіти. *Scientific and pedagogic internship "Modern approaches to the organization150 of the educational process for law students": Internship proceedings (August 24 – October 2, 2020)*. Frankfurt an der Oder, Federal Republic of Germany, 2020. С. 192-195.
47. Новіков Д.О. Мобінг поза законом: як протидіяти насильству на роботі. *Журнал «Спільне»*. URL: <https://commons.com.ua/uk/mobing-poza-zakonomyak-protidiyati-nasilstvu-na-roboti/>
48. Новіков Д.О. Мобінг поза законом: як протидіяти насильству на роботі. *Журнал «Спільне»*. URL: <https://commons.com.ua/uk/mobing-poza-zakonomyak-protidiyati-nasilstvu-na-roboti/>
49. Новіков Д.О., Лук'янчиков О.М. Правові аспекти протидії насильству на роботі (мобінгу). *Порівняльно-аналітичне право*. 2019. № 2. С. 94-97.
50. Новіков Д.О., Лук'янчиков О.М. Правові аспекти протидії насильству на роботі (мобінгу). *Порівняльно-аналітичне право*. 2019. № 2. С. 94-97.
51. Пономарьов С.Ю., Федорович І.Ю. Запобігання та протидія дискримінації в Україні: Посібник для працівників органів державної влади та місцевого самоврядування. К.: Міжнародна організація з міграції, Представництво в Україні, 2014. 74 с.
52. Правова доктрина України: в 5 т. Т. 3 Доктрина приватного права України / за заг. ред. Н.С. Кузнецової. Х. : Право 760 с.

53. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини. Верховна Рада України : Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>.
54. Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності /Президент України; Указ від 10.06.1997 № 503/97. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/503/97>.
55. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності. Верховна Рада України: Закон від 15.09.1999 № 1045-XIV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1045-14>.
56. Про ратифікацію Європейської соціальної хартії (переглянутої). Верховна Рада України: Закон України від 14 вересня 2006 р. № 137 – V: URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/137-16>.
57. Про соціальний діалог в Україні. Верховна Рада України; Закон від 23.12.2010 № 2862-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2862-17>.
58. Радутний О.Е. Гендерний мейнстрім та артхаус для майбутніх та сучасних юристок і юристів / Збірка есе за результатами проходження навчального курсу «Гендерні студії для майбутніх юристів і юристок» / Упоряд. О.О. Уварова. Харків : Право, 2019. С. 6-27.
59. Сахарук І. С. Недопущення дискримінації у сфері праці як принцип трудового права: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05 / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. К., 2012. 230 с.
60. Сербин Н. В. Правове регулювання недопущення дискримінації у сфері праці за трудовим законодавством України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 200 с.
61. Статут Організації Об'єднаних Націй: Міжнародний документ від 26.06.1945 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_010.
62. Твердовський І. М. Заборона дискримінації у сфері праці: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05 / Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. Луганськ, 2011. 183 с.
63. Уварова О.О. Захист прав жінок: юридичні інструменти забезпечення гендерної рівності в Україні : навчальний посібник. Харків, 2019. 116 с.

6. Додаткові ресурси

- URL: <https://drive.google.com/file/d/1SrDXpJYIpmUwIB2-46Hn85VdSZIP2T5/view>
2. URL: <https://drive.google.com/file/d/1eLxLYLGptgnRwisOU7kSya3R33oIfBpy/view>
3. URL: https://drive.google.com/file/d/1QTgGWRUa1fyFNVW5R_1NT0yvQIKVvnNZ/view
4. URL: <https://drive.google.com/file/d/1TTTm4Rx77YEaJwRq7UNkqbxqkLqBLlrw/view>
5. URL: <https://drive.google.com/file/d/1hG7TspjdGQNVtX45hwMDGsWTROWgW8ne/view>
6. URL: <https://drive.google.com/file/d/1PsTtXXtSHas66YEkY2-MehMQkHeSaBDN/view>
7. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/IRF/101/2015_T2/about
8. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+TOL101+2020_T3/

[about](#)